

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247471

รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

สุทธิลักษณ์ ทรายใจ

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
ปีการศึกษา 2554

600252516

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247471

รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

สุทธิลักษณ์ ตรงใจ

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

A MODEL FOR PRIMARY SCHOOL LIBRARIES FOR LEARNING
UNDER THE SUPERVISION OF THE SAMUT SAKHON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

SUTTHILUK TRONGCHAI

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ผลการวิจัยพบว่า

247471

1. ครูบรรณารักษ์มีปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนด้านบุคลากร และด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง โดยครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ต่างกันนั้มีปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดไม่แตกต่างกัน ส่วนครูบรรณารักษ์ที่มีเพศและวุฒิการศึกษาต่างกันนั้มีปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านบริการและกิจกรรม และด้านอาคารสถานที่ และครุภัณฑ์ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และสังกัดขนาด โรงเรียนที่ต่างกันนั้ มีความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

3. ครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ ด้านบุคลากร และด้านบริการและกิจกรรม นอกจากนี้ยังพบว่า ครูบรรณารักษ์ที่มีเพศและประสบการณ์ต่างกันนั้มีความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ที่ต่างกันนั้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันนั้ มีความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

The sample population consisted of 90 administrators of educational institutions and 90 librarian teachers. The instrument of research was a questionnaire constructed by the researcher.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of percentage, mean and standard deviation. In addition, the researcher utilized the techniques of *F* test and *t* test in addition to the method of least significant difference (LSD) multiple comparison.

Findings are as follows:

1. Librarian teachers evinced problems with the operations of these school libraries in the aspects of personnel, information resources, and technology at a moderate level. Librarian teachers who differed in the demographical characteristic of experience failed to display concomitant differences in respect to problems with library operations. Librarian teachers who differed in the demographical characteristics of gender and educational level exhibited parallel differences in problems with library operations at the statistically significant level of 0.05.

2. The administrators under study exhibited their opinions toward a model of the libraries under investigation at the highest level in three aspects: budget; services and activities; and building and physical plant and materials. In addition, it was also found that administrators who differed in the demographical characteristics of gender, educational level, experience, and school size evinced no corresponding differences in their opinions toward the patterns displayed by the libraries for learning.

3. Librarian teachers displayed opinions toward a model of libraries for learning in the primary schools under study at a high level in three aspects: building and physical plant and materials; personnel; and services and activities. In addition, it was also found that librarian teachers who differed in the demographical characteristics of gender and experience manifested corresponding differences in their opinions toward a model of libraries for learning at the statistically significant level of 0.05. However, finally, librarian teachers who differed in the demographical characteristic of educational level did not exhibit concomitant differences in their opinions toward a model of the libraries for learning under examination.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ศิริพร ศรีเชลียง อาจารย์พุทธชาด เผ่นโผน กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์สุภัทรา วันทายนต์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษาแนะนำข้อคิดที่เป็น ประโยชน์ในการเขียนและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดี ตลอดมา ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ในคณะมนุษยศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ แนวคิด ทักษะและ ประสบการณ์ ตลอดจนชี้แนะแนวทางการศึกษา และการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งให้การสนับสนุน และให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการสร้างเครื่องมือ วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ประจำโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่ได้สละเวลา ตอบแบบสอบถามอันเป็นหัวใจสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้ รวมทั้งสมาชิกในครอบครัว และกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง

สุทธิลักษณ์ ทรองใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง	(13)
สารบัญภาพประกอบ.....	(18)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	10
ความสำคัญของห้องสมุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	12
ห้องสมุดโรงเรียน	16
บทบาทบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 44
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 44
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 45
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย 47
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 48
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย 49
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 51
	ตอนที่ 1 แบบสอบถามฉบับผู้บริหาร..... 53
	ตอนที่ 1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 53
	ตอนที่ 1.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อ รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร..... 57
	ตอนที่ 2 แบบสอบถามฉบับบรรณารักษ์ 70
	ตอนที่ 2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 70
	ตอนที่ 2.2 สภาพดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน 73
	ตอนที่ 2.3 ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน 78
	ตอนที่ 2.4 ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อ รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร..... 86
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 98
	สรุปผลการวิจัย..... 99
	การอภิปรายผล..... 107
	ข้อเสนอแนะ..... 113

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป	114
ภาคผนวก	
ก จดหมายขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์.....	115
ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	117
ค แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	122
บรรณานุกรม.....	141
ประวัติผู้เขียน	146

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ.....	45
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง.....	53
3 จำนวนและร้อยละของค่านงบประมาณที่ห้องสมุดได้รับ.....	55
4 จำนวนและร้อยละของรางวัลที่ห้องสมุดได้รับ.....	55
5 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร.....	56
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.....	57
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อบุคลากรห้องสมุด โรงเรียน ระดับประถมศึกษา.....	58
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่ออาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุดโรงเรียน ระดับประถมศึกษา.....	60
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่องบประมาณห้องสมุด โรงเรียน ระดับประถมศึกษา.....	61
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศและ เทคโนโลยีสารสนเทศห้องสมุด โรงเรียนระดับประถมศึกษา.....	62

ตาราง	หน้า
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อบริการและกิจกรรมห้องสมุด โรงเรียนระดับประถมศึกษา.....	63
12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร	65
13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	66
14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร จำแนกตามประสบการณ์.....	67
15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน	68
16 จำนวนและร้อยละของกลุ่ม	70
17 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของบรรณารักษ์	72
18 จำนวนและร้อยละของสภาพการดำเนินงาน	73
19 จำนวนและร้อยละของจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ และเทคโนโลยีประเภทวัสดุตีพิมพ์.....	74
20 จำนวนและร้อยละของจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ และเทคโนโลยีประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์.....	75

ตาราง	หน้า
21 จำนวนและร้อยละของจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ และเทคโนโลยีประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยี	75
22 จำนวนและร้อยละของการจัดทำสถิติ	76
23 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านและการใช้ห้องสมุด.....	77
24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหา การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน.....	78
25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหา การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนด้านบุคลากร	79
26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหา การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์.....	80
27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหา การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนด้านงบประมาณ	81
28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหา การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนด้านทรัพยากรสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ	81
29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหา การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ด้านการบริการและกิจกรรมห้องสมุด.....	82
30 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน จำแนกตามเพศ	83
31 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานห้องสมุด โรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	84

ตาราง	หน้า
32 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์.....	85
33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น ของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวม	86
34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น ของบรรณารักษ์ที่มีต่อบุคลากรห้องสมุด โรงเรียนระดับประถมศึกษา	87
35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น ของบรรณารักษ์ที่มีต่ออาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด โรงเรียนระดับประถมศึกษา	88
36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น ของบรรณารักษ์ที่มีต่องบประมาณห้องสมุด โรงเรียนระดับประถมศึกษา	90
37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น ของบรรณารักษ์ที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศและ เทคโนโลยีสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา	91
38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น ของบรรณารักษ์ที่มีต่อการบริการและกิจกรรม ห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา.....	92
39 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ ที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ	94

ตาราง	หน้า
40 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ ที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	95
41 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ ที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามประสบการณ์.....	95

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาวิจัย	6